

Т.О. Сідорова, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

Г.Г. Лисак, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНИХ ДИСЦИПЛІН У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ЕКОНОМІЧНОГО ПРОФІЛЮ

Сьогодні вища освіта є одним з визначальних чинників відтворення інтелектуальних і продуктивних сил суспільства, розвитку духовної культури, запорукою майбутніх успіхів у зміцненні й утвердженні авторитету України як суверенної, незалежної, демократичної, соціальної та правової держави. Освітній рівень, здобутий у вищих навчальних закладах, є запорукою здатності до конкуренції на ринку праці.

Завдання, що постають перед вищими навчальними закладами, полягають у забезпеченні, з одного боку, органічної єдності загальноосвітнього, професійно-орієнтованого й економічного навчання та всебічного розвитку особистості, з іншого – глибоких знань, творчого мислення, здатності самостійно приймати рішення.

Знання, необхідні для професійної діяльності, майбутні фахівці економічного профілю отримують переважно на заняттях із професійно-орієнтованих дисциплін.

Незважаючи на вагомий здобутки професійної педагогіки, проблема методики викладання спеціальних предметів у професійній підготовці має низку невирішених аспектів, які зумовлені передусім недостатнім врахуванням специфіки вивчення професійних дисциплін.

Потреба вдосконалення методики навчання спеціальних предметів у професійній підготовці фахівців пов'язана з вирішенням важливих завдань сучасної професійної освіти. А саме забезпеченням професійної спрямованості загальноосвітніх дисциплін з урахуванням специфіки майбутнього фаху; реалізацією міждисциплінарних зв'язків загальноосвітніх і спеціальних дисциплін у професійній підготовці; досягненням систематичності та послідовності у вивченні дисциплін з циклу професійно-орієнтованих на різних рівнях професійної освіти.

Важливим аспектом методики навчання спеціальних дисциплін у системі ступеневої професійної підготовки фахівців економічного профілю є реалізація дидактичного принципу наступності, який відображає осмислення пройденого матеріалу на новому, вищому рівні, підкріплення раніше отриманих знань, налагодження нових зв'язків, завдяки чому підвищується рівень засвоєння навчального матеріалу на новому ступені освіти.

У процесі навчання фахівців передусім необхідно сформувати опорні знання, розвинути їхнє технічне мислення, навчити оцінювати нові факти, ідеї та явища, підготувати їх до сприйняття, осмислення і використання набутих знань. Під час проектування змісту навчальних предметів у них насамперед включаються фундаментальні закономірності, ідеї, які можуть бути основою знань з певного предмета й одночасно узагальненим відображенням знань про світ.

Зміст професійної підготовки фахівців визначає її методи і засоби.

Одним з найефективніших засобів досягнення ефективності в засвоєнні наукових і професійних понять є забезпечення системних знань, для чого необхідне надання їм такої структури, яка б сприяла засвоєнню знань у цілісній системі. Особливої уваги при цьому потребують деякі аспекти формування систем технічних і технологічних знань, пов'язаних з комплексним використанням понять загальноосвітнього, загальнотехнічного і спеціального циклів. Наступність у формуванні цих систем понять повинна здійснюватись на основі скерованості.

Для забезпечення наступності у формуванні наукових понять передусім необхідно реалізувати міждисциплінарні зв'язки в процесі формування наскрізних понять, що дозволяє краще засвоїти теоретичні положення певної галузі знань і закріпити отримані раніше поняття, залучивши їх у нову систему.

Не менш важливим аспектом здійснення міжпредметних зв'язків при формуванні наукових і професійних понять є їх цілеспрямована конкретизація.

Для реалізації наступності в засвоєнні понять і окремих тем професійно-орієнтованих дисциплін пропонуємо дотримуватись такої послідовності навчальних дій: виділення основних структурних елементів теми (факти, поняття, визначення, закони); встановлення основи для засвоєння елементів навчання шляхом використання засобів логічного аналізу раніше вивченого матеріалу; визначання, понять та способів дій, необхідних для актуалізації на кожному занятті; виявлення рівня, на якому сформовані ці поняття і способи дії в студентів; застосування необхідних методів їх актуалізації та встановлення зв'язків між темою і попередніми знаннями й уміннями; визначення засобу використання засвоєних з кожної теми знань, умінь і навичок в майбутній навчальній і професійній діяльності та відповідне корегування навчального матеріалу.